

Woord van de bisschop

Het kruisoffer

Enkele weken voor Pasen was ik enkele dagen in het Heilig Land. Een zeer rijke ervaring. Je komt een stuk dichterbij Jezus' aardse leven. Rondom het meer van Galilea trad Hij op als leraar. Hij sprak op een wijze zoals nog nooit een mens gesproken had en zijn woorden werden begeleid met vele wonderen.

Jezus is opgetrokken naar Jeruzalem. Daar is Hij in confrontatie gekomen met de hogepriesters en met de oudsten van het volk. De zuivering van de tempel is belangrijk. In dit teken maakt Jezus duidelijk dat Hij het Oude Testament gaat vervullen. De reinigingsgebruiken en de offers van het jodendom heeft Jezus vervangen door het éne offer dat hij bracht op het kruis. Door op te zien naar het kruis en te geloven in Jezus die sterft voor onze zonden ligt onze verlossing.

Het vierde geloofsartikel uit de geloofsbelijdenis luidt 'die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven.' Door naar Pilatus te verwijzen wordt de kruisdood van Jezus ingekaderd in de geschiedenis. Jezus is gekruisigd. Hij is geofferd. Als een lam naar de slachtbank geleid. Jezus is gestorven. Hij was niet schijn dood, maar werkelijk dood. Hij is begraven. Hij is de weg gegaan van alle mensen. Het volgende artikel uit de geloofsbelijdenis dat ik de komende keer behandel gaat hier nog verder op in.

Bij het Laatste Avondmaal had Jezus het kruis reeds omarmd. Onder de tekenen van brood en wijn heeft Hij Zichzelf aan de Vader opgedragen en Hij heeft dit offer, verrijkt met Zijn Pasen, aan de Kerk als een sacrament nagelaten. In de paastijd blijven wij met Maria onze verlossing vie-

ren en uitzien naar Pinsteren. Van harte wens ik u allen een mooie meimaand en een Zalig Pinksterfeest.

+ A.L.M. Hurkmans
bisschop van 's-Hertogenbosch

Priesterwijding 25 mei

Op de zaterdag na Pinksteren vinden traditiegetrouw de priesterwijdingen plaats in de kathedrale Basiliek van Sint-Jan in de bischopsstad. De plechtigheid begint om 12.00 uur. Er zijn dit jaar drie kandidaten.

Peter Koen, geboren op 31 december 1976 te Bergen-op-Zoom, studeerde na HAVO en VWO Vrijtijds wetenschappen aan de Universiteit van Tilburg. Hij volgde gedurende een jaar de Internationale Academie voor Evangelisatie van de Gemeenschap Emmanuel te Wenen. Peter was gedurende enige tijd actief in het beroepsleven als ambtenaar bij de dienst sociale zaken van de gemeente Tilburg. Hij loopt momenteel stage bij pastoor Hedeboer in de parochie Wonderbare Moeder in Drunen.

Bart Theunissen werd geboren te Weert op 15 oktober 1979. Het gezin is woonachtig te Ittervoort. Bart heeft twee zussen, waarvan één tweelingzus. Hij behaalde een diploma van technisch secundair onderwijs (elektrotechniek) aan het Technisch Instituut te Maaseik. Hij studeerde aan het Grootseminarie Rolduc. Na afronding van de studies werkte hij enige tijd als godsdienstleraar aan een middelbare school in België. Na een stage bij pastoor Massaer in West Maas en Waal is hij nu actief bij pastoor Van der Maazen in Geldrop-Heeze.

Harm Eskes werd geboren te Arnhem op 20 juli 1985. Na HAVO te Zevenaar en het voorbereidend jaar aan ons seminarie besloot hij het spiritualiteitsjaar te volgen aan het Maison Saint-Joseph te Namen. De filosofische cyclus van de priesteropleiding heeft Harm eveneens in Namen gevolgd. Na twee jaren, waarin hij een propedeuse van de rechtenstudie volgde (Leiden en Nijmegen), is hij naar het Institut d'Études Théologiques te Brussel gegaan voor de theologische vorming, die hij in juli 2013 zal afronden.

Harm Eskes wordt gewijd voor het bisdom van 's-Hertogenbosch, maar is ook lid van de Gemeenschap Emmanuel.

Het universele gebed (de voorbede)

De voorbede is tijdens de eucharistieviering het laatste gedeelte van de liturgie van het woord. Dit onderdeel, dat na het tweede Vaticaans Concilie in ere werd hersteld, wordt ook wel ‘gebed van de gelovigen’ genoemd. Met ‘de gelovigen’ worden alle christenen, leken zowel als gewijde bedienaren, bedoeld die samen met Christus God het offer van lof en eer brengen en daarom is ‘het universele gebed’ een betere aanduiding. Het gaat er immers om dat in de voorbede niet alleen de particuliere noden en bekommernissen van de betreffende parochie aan bod komen, maar dat het gebed een algemene dimensie krijgt (zoals de gehele eucharistieviering geschiedt in eenheid en verbondenheid met de universele Kerk en ten bate van die Kerk en de wereld). Het universele gebed bij uitstek is dan ook de reeks van tien voorbeden voor Kerk en wereld zoals die, elk met een eigen afsluitend gebed door de priester, in de liturgie van Goede Vrijdag tot God gericht worden. In reguliere vieringen blijft het aantal doorgaans beperkt tot een handvol, waarbij in volgorde wordt gebeden voor de Kerk (paus en bisschoppen, zegen over een conclaaf of concilie enz.), de noden van de wereld (bijvoorbeeld voor de regeringsleiders, om vrede, voor de slachtoffers van rampen), mensen die beproefd worden door het lijden in welke vorm dan ook (zieken, eenzamen, vluchtelingen) en de eigen parochie, waarbij specifieke personen (overledenen, gehuwden, dopelingen) als intentie genoemd kunnen worden. Het is belangrijk erop te letten dat het gaat om smeekbeden, niet om een klacht of een dankbetuiging (zoals nogal eens gebeurt bij huwelijken en uitvaarten). Bij voorkeur wordt in de verwoording verwezen naar de lezingen van die dag, zodat de eenheid van de liturgie van het woord versterkt en benadrukt wordt. De gebeden hoeven niet lang te zijn, wel dienen ze stuk voor stuk door de verzamelde gelovigen beantwoord te worden (gebruikelijk is de vraag “Heer

onze God, wij bidden U: verhoor ons” maar ook andere acclamaties zijn mogelijk). Het is in principe aan de diaken, of indien deze ontbreekt aan de lector om de respectieve gebeden aan de ambo voor te lezen, aan de priester komt het echter toe het universele gebed vanaf zijn zetel kort in te leiden en met een samenvattend slotgebed ook af te ronden. Overigens zijn in het altaarmissaal ook voorbeelden van voorbeden opgenomen.

Dienst liturgie

Netwerkbijeenkomst 16 mei 2013

Groeien in geloof?

Nieuwe parochies in de praktijk

Op veel plaatsen wordt gewerkt aan de vormgeving van nieuwe parochies. Om antwoord te kunnen geven op alle vragen die zich daarbij voordoen, om van elkaars ervaringen te kunnen profiteren, om goede ideeën op te kunnen doen organiseert de dienst Parochieontwikkeling een zogenaamde **netwerkbijeenkomst**. Een bijeenkomst om te ‘netwerken’, contacten te leggen en te leren van elkaar. Een bijeenkomst waarop pastoraal werkenden, bestuurders en vrijwilligers in de parochies van ons bisdom nog meer bekend kunnen raken met ontwikkelingen in en de mogelijkheden van de nieuwe parochies op diverse terreinen, zowel bestuurlijk als pastoraal.

Deze bijeenkomst vindt plaats op **donderdag 16 mei 2013 van 19.00 tot 22.00 uur** in bezinningscentrum Emmaus, Udenhoutseweg 15 in Helvoirt.

Programma

- 18.30 Aankomst
Koffie/ thee
- 19.00 Gebedsviering
- 19.20 Lezing *Dr. Antoine Bodar*: Groeien in geloof?
- 19.55 Workshops eerste ronde
- 20.45 Pauze Koffie/thee
- 21.00 Workshops tweede ronde
- 21.45 Plenaire afsluiting
- 22.00 Naar huis

Workshops

1. Het Jaar van het Geloof in de parochie
 2. Communicatie in de nieuwe parochie
 3. Vrijwilligersbeleid
 4. Teamvorming in de nieuwe parochie
 5. Caritas en diaconie in nieuwe parochie
 6. Omgaan met kerksluitingen in de nieuwe parochie
 7. Jongerenpastoraat in de nieuwe parochie: M25
 8. De liturgie in de nieuwe parochie
 9. Parochie en school verbinden
- Nadere informatie kunt u verkrijgen bij Jac van Oppen, pastoraal medewerker bisdom van 's-Hertogenbosch, tel. 073 523 20 53, jvoppen@bisdomdenbosch.nl.

Agenda mei

Mgr Hurkmans

- 1-5** Gildebedevaart, Rome
7 Bijeenkomst Hulp & Recht, Utrecht
9 10.00 uur H. Eucharistie, kathedraal
12 11.00 uur H. Vormsel, Ravenstein
13 11.00 uur les geven, seminarie
14.00 uur oecumenische ontmoeting, Nijmegen
14 Bisschoppenconferentie, Utrecht
15 14.30 uur barbecue emeriti, Eindhoven
16 09.00 uur H. Mis, kathedraal
10.00 uur stafvergadering
13.30 uur dekenoverleg
19.00 uur netwerkbijsamenkomst
17 19.00 uur H. Vormsel, Geffen
18 16.30 uur H. Vormsel, Reek
19 10.00 uur H. Vormsel volwassenen
11.45 uur H. Vormsel jongeren, kathedraal
21 10.30 uur gesprek bestuur zusters Dominicanessen, Nijmegen
23 09.00 uur H. Mis, kathedraal
10.00 uur stafvergadering
13.30 uur priesterraad
24 Opening Noord Brabants Museum
18.30 uur H. Vormsel, Nuenen
25 12.00 uur priesterwijding, kathedraal
17.00 uur H. Vormsel, Eindhoven parochie H. Petrus
19.00 uur H. Vormsel, Eindhoven parochie St. Joris
26 10.30 uur H. Vormsel, Uden
19.00 uur Maria omgang 's-Hertogenbosch
29 11.30 uur afsluiting Generaal Kapittel Zusters van de Choorstraat
30 09.00 uur H. Mis, kathedraal
10.00 uur stafvergadering
31 19.00 uur processie en openluchtmis, Elshout

Mgr Mutsaerts

- 1** Keuzekapittel Broeders Penitenten, Tilburg
2 Stafvergadering
4 Dodenherdenking, Waalre
6 Officium Iuventutis, Utrecht
Lezing ondernemerskring Brabant

- 12** 09.30 uur H. Mis, Borkel en Schaft
11.00 uur H. Mis, Nicolaaskerk Valkenswaard
14 Bisschoppenconferentie
Ontmoeting vormelingen
Tilburg
15 Ontmoetingsdag emeriti
16 Stafvergadering
Dekenoverleg
Netwerkbijeenkomst
17 H. Vormsel, Budel-Schoot
18 H. Vormsel, Budel
19 H. Vormsel, Waalre
23 Priesterraad
24 H. Vormsel, Goirle
25 Priesterwijding, kathedraal
25 H. Vormsel, Nicolaaskerk Valkenswaard
26 H. Vormsel, Petrus en Paulus Tilburg
26 YouCatbijeenkomst

Oprichting nieuwe parochie

Per 1 april 2013 heeft Mgr. A. Hurkmans opgericht de **R.K. Parochie Heilig Kruis**, gevestigd te Nuenen, welke tot stand is gekomen middels samenvoeging (fusie) van de parochies Nuenen te Nuenen, St. Clemens te Gerwen en H. Lambertus te Nederwetten. De parochie zal worden bediend door een pastoraal team bestaande uit de zeereerwaarde pater drs. J.H.J.M. Vossenaar ofm, pastoor, de zeereerwaarde pater F. Grootmsf, pastor-assistent en de heer drs. J.H.G.M. Deckers, pastoraal werker.

Benoemingen en ontslagen

De heer **G. Scholte** te Herentals: per 1 maart 2013 de pastorale zending als R.K. geestelijk verzorger/pastoraal werker in de Penitentiaire Inrichting Vught

De heer **L.M. Simons** te Tilburg: per 18 maart 2013 de pastorale zending als R.K. geestelijk verzorger / pastoraal werker in de Penitentiaire Inrichting Tilburg.

ZHE Mgr. drs. **R.G.L.M. Mutsaerts** te 's-Hertogenbosch: per 1 april 2013 benoeming tot waarnemend pastoor van de parochie H. Lambertus te Linden.

De zeereerwaarde pater **A.C. Wester ofm** te Bakel: per 1 april 2013 eervol ontslag als pastor van de Pastorale Eenheid Sint Anna te Drieën te Bakel.

De zeereerwaarde pater **R.J.M. Schreurs** te Best: per 4 april 2013 ontslag als pastoor van de parochies H. Antonius-Avondmaal en H. Lidwina te Best

De eerwaarde heer **J.G.F.J. van de Laar** te Oirschot: per 4 april 2013 ontslag als diaken van de parochies H. Antonius-Avondmaal en H. Lidwina te Best

De hoogerwaarde heer **L.J.M. Spijkers** te Oirschot: per 4 april 2013 benoeming tot waarnemend pastoor van de parochies H. Antonius-Avondmaal en H. Lidwina te Best

De eerwaarde heer **W.P.J.M. van Nunen** te Oirschot: per 4 april 2013 benoeming tot diaken van de parochies H. Antonius-Avondmaal en H. Lidwina te Best

Mevrouw **M.D. Nagornyak** te Tilburg: per 8 april 2013 de pastorale zending als pastoraal werkster ten behoeve van het Straatpastoraat Den Bosch.

De zeereerwaarde heer **G.A.A. de Gilde** te Berghem: per 15 april 2013 eervol ontslag als pastoor van de Pastorale Eenheid Berghem.

De hoogerwaarde pater mr. **J.A.N. Stuyt sj**: per 1 augustus 2013 eervol ontslag als pastoor van de parochie Petrus Canisius te Nijmegen en als waarnemend pastoor van de Effataparochie te Nijmegen.

De hoogerwaarde pater mr. **J.A.N. Stuyt sj**: per 1 augustus 2013 eervol ontslag als deken van het Dekenaat Nijmegen en als waarnemend deken van het Dekenaat Druuten-Wijchen.

De zeereerwaarde pater **M. Cornelissen DSD** te Budel-Schoot: per 1 januari 2014 eervol ontslag als pastoor van de parochie O.L. Vrouw Visitatie en H. Antonius van Padua te Budel-Schoot en als waarnemend pastoor van de parochie H. Jozef te Budel-Dorplein.

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van **het bisdom van 's-Hertogenbosch**. De *BisdomNieuwsbrief* wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds ING 132.84.65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief kunnen doorgeven worden via het mailadres: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres:

Postbus 1070
5200 BC 's-Hertogenbosch

T: 073 523 20 20

E: info@bisdomdenbosch.nl

W: www.bisdomdenbosch.nl

Verschijnt elf maal per jaar

Geloven: iets van de kerk en ook iets van jezelf

De verkondigers van de Kerk hebben het niet gemakkelijk. Mensen schijnen tegenwoordig een zekere afkeer te hebben van al te grote zekerheden, dogma's en wetten; ze willen hun eigen weg gaan. Ik herken dat, maar vraag me ook af 'wat is die eigen weg?' Het leven is toch een samenspel van dingen je meekrijgt en je eigen manier van daar mee omgaan. Je resoneert toch altijd op wat je hebt ontvangen, op wat je leert en ontmoet.

In de christelijke traditie vinden we al vroeg het onderscheid tussen wat de Kerk aanbiedt als haar geloofsschat en het eigen individuele geloof. Je kunt maar geloven wat je kan geloven en tegelijk word je uitgedaagd om je geloof voortdurend in gesprek te brengen met het geloof zoals dat door de Kerk is verwoord. Door het geloof van de Kerk kom je op het spoor van het christelijk geloof en je voegt er als het ware iets aan toe door te zeggen: 'ik geloof'. Het persoonlijk geloof wordt telkens uitgedaagd door het geloof van de Kerk, dat je steeds weer stof tot nadenken en ook verdieping geeft; de ene keer geeft het je een bevestiging en een volgende keer zal het een confrontatie zijn. Daarom is het belangrijk dat het geloof van de Kerk verwoord wordt, dat het uitgesproken wordt en dat mensen ermee aan de slag kunnen.

De diocesane cursus 'Groeien in geloof' wil mensen daarmee helpen. De cursus brengt het geloof van de Kerk ter sprake in het leven van concrete mensen met hun vragen en twijfels; het is een initiatie in het leven als christen.

Stapsgewijs wordt, door een dialoog tussen het eigen geloof en dat van de Kerk, dieper binnengaan in het mysterie van God. De cursus wil u in contact brengen met de persoon van Christus, maar laat u ook de gemeenschap met Hem beleven.

Zowel de kennis als de beleving van het geloof in liturgie, gebed en handelen komen als één geheel aan bod.

De cursus 'Groeien in geloof' is voor beginners op de weg van geloven, maar ook voor hen die al vele jaren geloven, want het geloof heeft behoefte aan permanente voeding en verdieping. Doet u komend jaar mee? (20 bijeenkomsten, van september 2013 tot juni 2014)

De cursus wordt op twee plaatsen aangeboden:

- op het St. Janscentrum in 's-Hertogenbosch en
- op de pastorie in Budel.

Op woensdag 29 mei om 20.00 uur is er een informatiebijeenkomst over de cursus 'Groeien in geloof'. Adres: Pastorie O.L. Vrouw Visitatie, Kerkstraat 27, 6021 CH te Budel.

Meer informatie en inschrijfformulier vindt u op de website van het bisdom onder 'Vorming'.

*Ellen Kleinpenning,
Diocesaan Vormingscentrum*